INKIJKEXEMPLAAR

Daniël Op de Beeck

De verzameling van Victor J.

Roman

uitgever van verhalen

Colofon

Titel: De verzameling van Victor J.
Auteur: Daniël Op de Beeck - danielopdebeeck.be
Uitgever: Ambilicious,
Waddinxveen − Kalmthout
ambilicious.nl

Omslagontwerp: Daniël Op de Beeck | Ton de Koning, Probeeld
Foto auteur: Stef De Koninck
Vormgeving binnenwerk: Inanna van den Berg
Redactie: Inanna van den Berg, Ambilicious en Jan Meeus

ISBN: 978-94-93560-11-6
NUR: 301
Eerste druk: december 2026

© 2026 Daniël Op de Beeck, Stef De Koninck, Probeeld, Ambilicious

Alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd,
opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand
of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze,
zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van
de rechthebbenden.

Hoewel deze uitgave met zorg is samengesteld,
aanvaarden auteur en uitgever geen aansprakelijkheid
voor eventuele onjuistheden.

De verzameling van Victor J.

voor Marthe

Victor J.

Victor J. beheerde het museum van zijn leven. Hij deed er al het werk, tot schoonmaken toe, maar noemde zichzelf graag conservator. Als bedenker en oprichter had hij het volste recht op die titel, ook al was het maar een eenmansmuseum.

Victor J. was niet uit op een hoog bezoekersaantal. Zelfs de omwonenden wisten niets van de verzameling die achter de witgepleisterde gevel groeide. Er hing geen koperen plaat naast de deur en openingsuren waren er niet. Ooit zou Victor J. twee bezoekers rondleiden voor wie hij alles had verzameld en uitgestald. Maar dat was voor later.

In de periode dat het idee van de verzameling ontstond, had hij een lijst gevonden van andere piepkleine musea. Sommige waren niet groter dan een achterkeuken of een berging. Zo was er een tuinhuis met 524 marmeren eieren, verzameld tijdens een kinderloos huwelijk en een museum met gedroogde, geurvrije dierenkeutels. Uit nieuwsgierigheid had hij een bezoek gebracht aan het Museum van het Ondergoed. Dat bleek minder opwindend dan hij had verwacht omdat het keurig was ondergebracht in een nagebouwde wasplaats.

Tussen al die vreemde verzamelingen zou de zijne zeker niet misstaan, daarvan was hij overtuigd. Wat Victor J. zou samenbrengen had dan wel geen enkel publiek belang, maar hij viel het publiek er ook niet mee lastig. Het was zelfs het meest private museum van het land, niemand buiten de conservator zelf had er ooit een voet binnengezet.

Aan het zoeken naar een gepaste naam had Victor J. heel wat tijd besteed. In het nationale register had hij zeer ernstige namen gevonden, naast zeer grappige.

Er waren ook veel musea met namen die alleen maar deden denken aan bestofte collecties die niemand ooit zou willen zien. Na veel bedenksels die hij luidop uitsprak, had hij gekozen voor een heerlijk pretentieuze naam. Zijn verzameling zou worden ondergebracht in het SEM: het Singuliere Existentie Museum. Dat klonk grotesk, maar tegelijk meende de conservator het bloedserieus.

Het gebouw waarin alles zou worden uitgestald, had Victor J. kunnen kopen met het geld dat zijn moeder hem had geschonken. Het was een oud huisje, in wonderlijk goede staat en volledig vochtvrij. Omdat het geklasseerd was, zou het nooit worden afgebroken, wat het voortbestaan van het museum garandeerde.

De benedenverdieping telde drie kamers en een achterkamertje. Dat had de conservator meteen geïnspireerd tot een officiële indeling. Via de voordeur stapte je meteen de kleinste kamer binnen. Die zou volstaan voor de oudste stukken, waarvan er niet zo veel waren overgebleven. Het was een beetje zoals in een brocanterie: hoe ouder de dingen, hoe zeldzamer.

Het oudste stuk dat Victor J. in zijn verzameling kon opnemen, had hij bij zijn moeder op zolder gevonden. Het was een kleine siersprei die nog in de doos zat waarin ze meer dan een halve eeuw geleden in de winkel had gelegen. Ze was volledig bedekt met echte donsveertjes en afgezet met witte kant. Het dure pronkstuk had onder Victor J.'s babybilletjes gelegen voor zijn eerste foto. Zijn moeder had het delicate spreitje daarna nooit op zijn wiegje gelegd, waarvoor het eigenlijk diende, maar meteen zorgvuldig opgeborgen.

Het was het eerste tastbare spoor van zijn bestaan dat bewaard was gebleven. Conservator Victor J. had het gearchiveerd met registratiecode M001/G+1/a.

Die code had hij met plezier bedacht. Ze gaf elk stuk een identiteit die onweerlegbaar was zodat het correct in de verzameling kon worden opgenomen.

De code begon steeds met de hoofdletter M die stond voor *Memorabilium*. Dat woord was de basis voor het hele opzet van het museum. Elk stuk was een herinnering aan een moment waar nu een laag tijd overheen lag. Het museum moest het archief zijn van een heel leven.

Het getal na de M was het algemene volgnummer. Dan kwam de G van Geboorte, wat Victor J. een mooi ijkpunt vond. G+1 betekende dat hij één jaar oud was op de foto met het spreitje. De letter op het einde verklaarde de volgorde van de stukken binnen dat jaar. Met elke volgende letter ging dus ook het M-getal mee omhoog.

Stuk M001/G+1/a was het eerste wat iemand die het museum binnenkwam te zien zou krijgen. Victor J. had het spreitje opgehangen in een glazen kist, wat de waarde benadrukte.

Naast de kist hing de babyfoto in de oorspronkelijke lijst. De duisternis van de zolder waar ook het spreitje had gelegen, had de grijstinten uit zijn prilste jeugd mooi bewaard en tegen vergelen beschermd. De foto maakte een rechtstreekse verbinding tussen toen en nu. Hij was voor dit eerste museumstuk een bewijs van echtheid, dat zou afstralen op de hele collectie.

In elke kamer had Victor J. een elektrisch kacheltje gezet dat de temperatuur op museumniveau hield. Het huis was gelukkig kurkdroog zodat hij zich geen zorgen hoefde te maken over de luchtvochtigheid. Voor het raam had hij een wit gordijn opgehangen dat het invallende licht verzwakte en de stukken tegen afbleken beschermde. Een conservator kent zijn vijanden.

Victor J. was vier jaar toen hij in de kleerkast van zijn moeder drie boeken ontdekte. Ze trokken zijn aandacht omdat ze vol zaten met ingeplakte kleurenfoto's.

De boeken gaven een beeld van verschillende mediterrane landen en maakten deel uit van een grotere reeks.

De jonge Victor J. had meteen een groot verlangen naar de ontbrekende delen gevoeld. De schoonheid van volledigheid zou hem nooit meer loslaten.

De onvolledige reeks kwam in het museum terecht als een volwaardig tweede stuk. Op school waren er ook boekjes, maar die hadden dikke kartonnen bladen, bijeengehouden door gekreukte omslagen. Ze leken in niets op wat hij in de kleerkast had gevonden. Zijn drie boeken waren poorten naar vreemde werelden, met bewijzen in kleur.

Pas veel later was de ontroering gekomen, toen Victor J. begreep dat zijn moeder de boeken voor hem had bewaard, lang voordat hij kon lezen. Ze vertelde dat ze punten had geknipt uit de verpakkingen van suiker, beschuit en bloem. In gedachten zag Victor J. haar zorgzaam de prenten inkleven die ze na het inleveren van de punten had verkregen.

De drie boeken kregen een plaats naast de glazen kist met het donzen spreitje. Conservator Victor J. vond het wel jammer, die sprong in de tijd van één naar vier jaar. Hij hoopte nog iets te vinden om die tijdspanne te verkleinen.

Uiteindelijk besloot hij om na het inschrijven van het spreitje een opening te laten in het register voor een tweede stuk dat ongetwijfeld ooit wel zou opduiken. Daardoor kregen de drie boeken de code M003/G+4/a.

Over het maken van het register had Victor J. goed nagedacht. Op voorhand wist hij dat geen enkel schrijfboek uit de winkel zou voldoen. Alleen een zelfgemaakt systeem zou waardig genoeg zijn.

Dik en zuurvrij papier was het vertrekpunt. Dik stond voor degelijkheid, en zuurvrij beschermde de vezels tegen de geduldige agressie van de tijd. Een register met vergeelde bladen vol bruine vlekjes zou de conservator niet verdragen. In een speciaalzaak had hij verschillende papiersoorten bekeken en betast en zelfs met genoegen aan enkele geroken.

Na een test met een kalligrafiepen kocht hij een pak dikke, satijnachtige vellen in een zacht beige. Die hoeveelheid zou volstaan voor onwaarschijnlijk veel museumstukken, verknoeide bladen inbegrepen.

Ieder voorwerp in het museum kreeg een apart blad in het register, dat had hij vanaf het begin zo beslist. Elk blad moest uitneembaar zijn voor het geval het van plaats moest veranderen na de opname van een onverwachte vondst. Victor J. moest het blad ook kunnen weggooien bij vlekken of schrijffouten, of als hij het stuk in kwestie zou verwijderen uit de verzameling.

De conservator had dan ook besloten om de bladen niet te bundelen tot een boek, maar ze los te verzamelen in een kist. Daarin werden ze staand achter elkaar gezet, als reuzensteekkaarten. De kist had met het donker glanzende hout en het zilverkleurige slot de schoonheid van een miniatuurschrijn. Het dikke pak op maat gesneden bladen paste er mooi in, samen met de drie platen die de inhoud van de museumkamers gescheiden hielden.

Elk uur dat Victor J. zijn huishoudelijke taken opzij kon schuiven, besteedde hij aan zijn museum. Het eenvoudige werk dat hij overdag verrichtte voor zijn bescheiden inkomen, bleef 's avonds niet in zijn hoofd zitten en als alleenstaande man was zijn huis snel opgeruimd. Hij vond dus vrijwel iedere dag de tijd om wat voor het museum te doen.

Als er geen werk was, ging hij er toch naartoe en trachtte te kijken door de ogen van de bezoekers. Telkens opnieuw wandelde hij dan door zijn leven, traag en chronologisch, of snel en in chaotische tijdsprongetjes.

Daarbij speurde hij naar onduidelijkheden, schoonheidsfoutjes, of dingen die misschien niet goed aanvoelden. Victor J. zorgde als een goede huisvader voor de kluis waarin hij zijn relicten had ondergebracht.

Het kamertje achter de drie expositieruimten had Victor J. ingericht met een fraaie schrijftafel en een sokkel voor de registerkist. De schrijftafel was altijd op orde met alleen een flesje inkt en een doos met pennen op een vilten kleedje. De conservator hield van ambachtelijk schrijven zoals men dat al eeuwen deed. Hij hield van het zachte krassen van een metalen pen op dik papier en van de diepzwarte inkt die bij het schrijven veranderde in een prachtig donkerpaars. Velen zouden het aanstellerij vinden, maar dat was het zeker niet. Het sierlijk neerschrijven van woorden schonk hem rust en genot.

Het vierde blad in het register beschreef een kalender. Ooit had een koffiebranderij twaalf miniaturen uit *Les Très Riches Heures du duc de Berry* laten reproduceren met daaronder de dagen van de maand. De kalender was verloren geraakt, maar de conservator was de beelden nooit vergeten.

Het blauw waarmee de luchten en de hemelbogen erboven waren geschilderd, had zich voor altijd in zijn wezen vastgezet als de mooiste kleur ter wereld. Het diepe blauw had hem binnengetrokken in een onbekende wereld van statige en stramme figuren met vreemde bezigheden.

Victor J. had een bevriende brocanteur aangesproken die al na enkele weken een exemplaar had ontdekt. Omdat de kalender in een grote oplage was verspreid, zag de conservator geen authenticiteitsprobleem en kon hij in de verzameling worden opgenomen.

Victor J. hing de kalender open op september, de maand met het witste kasteel onder de mooiste blauwe lucht. Het smalle kalendertje hing er wat zielig, zo alleen tegen een lege muur, maar zo herinnerde hij het zich ook.

De blauwe middeleeuwse luchten van museumstuk M004/G+5/a brachten de conservator vanzelf bij het volgende beeld: de diepgele lucht boven een oud haventje.

De romantische voorstelling stond op een zoutvaatje, even zinloos als blauwe windmolens op koffiekopjes. Ontelbare keren had hij als kleine jongen naar het haventje gekeken. Hij kon erin verdwijnen tijdens de maaltijden, wanneer de stilte aan tafel drukkend werd.

De warme kleuren van de lucht hadden hem altijd een gevoel van geborgenheid gegeven. De afbeelding toonde een wereld die nooit veranderde en aan alle zijden werd begrensd door een sierlijk randje. Ze bood de veilige beslotenheid van een kijkdoos.

Op het pepervaatje stond ook een voorstelling, maar die had de jongen nooit aangetrokken. Schepen op volle zee gaven hem een bijzonder onaangenaam gevoel. Al was de prent evengoed aan alle zijden sierlijk begrensd, de zee liep in kille oneindigheid in alle richtingen door, daar was geen fantasie voor nodig.

Victor J. had geluk dat zijn moeder de zuinigheid van haar generatie aanhield. Wat ooit was gekocht, werd gebruikt tot de dood. Zuinigheid was een morele plicht die door de oorlog nog eens goed in herinnering was gebracht. Daardoor was het oude peper- en zoutvat nog steeds in gebruik in het ouderlijk huis.

Victor J. had zijn moeder een gloednieuw stel cadeau gedaan in ruil voor het oude. Ze had glimlachend opgekeken en de zilverkleurige vaatjes dankbaar aanvaard. Haar zoon verzamelde oude spullen, dat wist ze, en ze had hem geen vragen gesteld. Ze zou toch nooit begrijpen hoe je nieuw kon ruilen tegen oud.

De conservator zette de twee vaatjes samen in het museum, het pepervaatje met de afbeelding naar de muur. Zo bleven ze samen als een geheel, maar werd alleen het haventje getoond.

Enkele weken later vroeg Victor J. een tegelaar om de toiletvloer in het ouderlijk huis te vervangen. Dit keer had zijn moeder wel geprotesteerd. Spulletjes ruilen kon ze nog begrijpen, maar een vloer uitbreken ging haar te ver. Victor J. wuifde haar bezwaren weg en toonde haar de nieuwe tegels.